

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБИ У ПІДРОЗДІЛАХ З ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ВЧИНЕНИХ ДЕРЖАВНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ ВИСОКОГО РАНГУ (АНАЛІЗ ДОСВІДУ США, НІМЕЧЧИНИ ТА ФРАНЦІЇ)

ДІДЕНКО Олена Миколаївна - аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 342.9

DOI 10.32782/LAW.UA.2023.2.10

Узагальнено зарубіжний досвід підрозділів з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями, та визначено можливості його використання в діяльності Державного бюро розслідувань України. Визначено, що неупередженість, прозорість та чесність підрозділів з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями є одними з основоположних показників реальної демократії в конкретній державі. Проаналізовано досвід правового регулювання діяльності Федерального бюро розслідувань у Сполучених Штатах Америки. Відмічена наявність надмірного навантаження на одного працівника ФБР. Встановлено необхідність розроблення програми обов'язкової вузькоспеціалізованої підготовки службовців Державного бюро розслідувань України, що дозволить підвищити рівень професійності службовців, а отже, і ефективності протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями. Відмічено, що прозорість та висвітлення ефективності роботи Державного бюро розслідувань України через статистику суттєво допоможе прогресу євроінтеграції України. Відмічено доцільність службових відряджень та співпраці з подібними інституціями в інших державах світу та існуючими міжнародними організаціями для збирання доказової бази. Відмічена необхідність ефективної співпраці Державного бюро розслідувань Укра-

їни з населенням. Україна потребує аналізу та доопрацювання всієї правової бази, що регламентує поняття таємної роботи, роботи під прикриттям, програми захисту свідків.

Визначено окремі аспекти зарубіжного досвіду підрозділів з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями Німеччини, Франції, Сінгапуру. Наводиться приклад діяльності Федерального управління кримінальної поліції. Розкривається принцип максимальної незалежності і недоторканості в діяльності слідчого судді Франції. Відмічено, що спеціалізована структура в Сінгапурі, що розглядає корупційні злочини, наділена особливими повноваженнями, що спрощують систему отримання дозволів на проведення необхідних слідчих дій при підозрі цього злочину.

Ключові слова: публічна служба, правоохоронний орган, Державне бюро розслідувань України.

Постановка проблеми

Сьогодні держави контролюють найбільшу кількість людей в історії, їх поведінка значною мірою формується правилами та положеннями, які встановлюються державами окремо чи спільно. Через правове регулювання формалізуються основні умови будь-якої діяльності. Стан правового регулювання відносин у державі формує авторитет держави і впливає з досвіду такого правового регулювання. Однак цей досвід

досить часто неоднозначний та різний. [1, с. 3]. Важливо орієнтуватись на досвід держав, що за концепцією та баченням розвитку майбутнього світу співпадають з напрямком розвитку нашої держави.

Від самого проголошення незалежності Україна постійно підтверджує непохитність свого вибору в бік Європейської інтеграції [2]. Відповідні норми закріплені й у Законі України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики». Так, стаття 11 визначила, що Україна, як європейська держава забезпечує інтеграцію України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС [3]. У 2017 році підписано Угоду про асоціацію між Україною та ЄС [4], за якою досвід розвинутих Європейських країн та розвинених країн, зокрема Сполучених штатів Америки, має пріоритет при дослідженні питання правового регулювання служби в підрозділах з протидії злочинам, вчинених державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанню організації та діяльності Державного бюро розслідувань присвячені наукові праці таких учених, як: Л.І. Аркуша, Н.М. Бакаянова, Р.В. Гребя, О.В. Ільченко, В.І. Литвиненко, М.С. Моїсєєв М.А. Погорєцький, Є.Д. Скулиш, В.А. Тимошенко, С.В. Телешев, Г.О. Усатий, В.І. Цимбалюк, І.В. Цюприк та ін.

Метою статті узагальнення зарубіжного досвіду та правових засад проходження служби в підрозділах з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями, та визначення можливостей його використання в діяльності Державного бюро розслідувань України.

Із урахуванням мети **завданнями, що вирішуватимуться у статті, є:** узагальнити зарубіжний досвід підрозділів з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями, та визначити можливості його використання в діяльнос-

ті Державного бюро розслідувань України, визначити окремі аспекти зарубіжного досвіду підрозділів з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями Сполучених Штатах Америки, Німеччини, Франції, Сінгапуру.

Виклад основного матеріалу

Для створення сучасного правового регулювання служби у підрозділах з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями важливим, є досвід зарубіжних країн у цій сфері. Досвід вважається одним із найвпливовіших наскрізних інструментів опанування та практики застосування в будь-якій сфері; важливим способом закріплення, накопичення та трансляції знання [5, с. 169].

Незалежність і неупередженість правоохоронної системи, державних службовців і суддів є головною гарантією для членів будь-якого суспільства, що до них ставитимуться справедливо та всі будуть рівні перед законом. Якщо суспільство втрачає віру в здатність своїх державних органів, правоохоронної системи та судів виконувати цю функцію, то ніхто не зможе гарантувати соціальну стабільність [6, с.7]. Тому неупередженість, прозорість та чесність цих структур є одними з основоположних показників реальної демократії в конкретній державі.

Насамперед, розглянемо досвід правового регулювання служби у підрозділах структури, яку найчастіше вважають праобразом сучасного Державного бюро розслідування в Україні. Багато популярних інформаційних порталів, пишучи статті про Державне бюро розслідування в Україні, так і зазначають у назві, наприклад: «Український аналог американського ФБР планує почати «з чистого аркуша»» [7]. Федеральне бюро розслідувань США було створено в 1908 році, коли генеральний прокурор Чарльз Дж. Бонапарт наказав створити спеціальний агентурний підрозділ у міністерстві юстиції. Було відібрано 23 слідчих, які вже працювали в департаменті, і на постійній основі було найнято вісім агентів з Міністерства фінансів. Цей наказ вважається формальним по-

чатком агентства, яке в 1935 році отримає назву Федеральне бюро розслідувань [8]. 15 червня 1917 року Конгрес США прийняв Акт про шпигунство 1917 року. Закон забороняв шпигунство, втручання в призов або спроби перешкодити лояльності. Це значно підвищило здатність Федерального бюро розслідувань боротися зі шпигунством і підривною діяльністю під час війни, що є актуальним нині для України. Проте нестача персоналу перешкоджала зусиллям Федерального бюро розслідувань повністю дотримуватись вимог закону [9]. Відмічаємо наявність схожості з сучасними проблемами Державного бюро розслідування в Україні щодо надмірного навантаження на одного працівника.

28 жовтня 1919 року Конгрес Сполучених Штатів Америки прийняв національний Закон про викрадення транспортних засобів, також відомий як Закон Дайера. Цей акт уповноважив Федеральне бюро розслідувань займатись розслідуванням викрадення автомобілів, які перетнули межі штату. До ухвалення цього акту юрисдикційні кордони між штатами перешкоджали правоохоронним органам займатись всередержавними групами крадіжок автомобілів [8]. 1 липня 1924 року Федеральне бюро розслідувань заснувало відділ ідентифікації після того, як Конгрес дозволив «обмін документами про ідентифікацію з посадовими особами міст, округів і штатів». Бюро створило свої файли відбитків пальців у Вашингтоні, округ Колумбія, об'єднавши бази даних з колишнього Бюро ідентифікації злочинців у Лівенворті, штат Канзас, і базу даних Міжнародної асоціації керівників поліції, яка раніше розташовувалася в Чикаго.

З 01 січня 1928 року Федеральне бюро розслідувань запровадило курс теоретичної та практичної підготовки нових спеціалістів. Під час двомісячного відрядження до польового офісу у Вашингтоні нові агенти отримували знання щодо правил і процедур Федерального бюро розслідувань, робили практичні справи з розслідування злочинів і отримували оцінку досвідчених агентів щодо їх якості і потенціалу роботи в Федеральному бюро розслідувань. Тобто з перших років існування Федерального

бюро розслідувань існувала система підбору кадрів та їх первинної підготовки. Тому розроблення програми обов'язкової вузькоспеціалізованої підготовки службовців Державного бюро розслідувань України, що має бути нормативно закріплена, дозволить підвищити рівень професійності службовців, а отже, і ефективності протидії злочинам, вчинених державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями. А вже з 11 червня 1930 року Конгрес США уповноважив Національний відділ ідентифікації та інформації Федерального бюро розслідування збирати та компіювати єдину статистику злочинності для всіх Сполучених Штатів Америки. Раніше цією програмою займалася Міжнародна асоціація начальників поліції. Цією статистикою, розвиваючись відповідно до вимог сучасності, Федеральне бюро розслідувань займається і нині [10].

Вважаємо, нормативно визначений механізм ведення статистики Державним бюро розслідувань України, бажано в реальному часі, тобто щоденне оновлення інформації, відносно кількості злочинів, вчинених державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями, підвищить рівень довіри серед населення нашої країни до Державного бюро розслідувань України, а також буде позитивним показником нашої держави для всього демократичного світу. Прозорість та висвітлення ефективності роботи Державного бюро розслідувань України через таку статистику суттєво допоможе прогресу євроінтеграції нашої держави.

1 березня 1932 року Федеральне бюро розслідування розпочало міжнародний обмін даними про відбитки пальців із дружніми іноземними урядами [11]. Практика обміну даними в міжнародному просторі, і не тільки в контексті відбитків пальців, в умовах глобалізації підвищує в рази ефективність роботи державного органу. Доказова база для протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями може виходити за межі кордонів нашої держави. Тому правове регулювання роботи Державного бюро розслідувань України

в цьому питанні є важливим фактором підвищення його ефективності.

22 червня 1932 р. у відповідь на справу про викрадення Ліндберга та інші резонансні викрадення Конгрес Сполучених штатів Америки прийняв Федеральний закон про викрадення людей. Закон надав Бюро повноваження розслідувати викрадення, які були вчинені за кордоном [12].

Законодавством надано повноваження спецагентам Федерального бюро розслідувань арештовувати та носити вогнепальну зброю. До 1934 року спецпризначенці ФБР могли здійснювати лише «громадянський арешт». В іншому випадку агент повинен був викликати маршала США або місцевого офіцера поліції, щоб взяти підозрюваного під варту [8]. Таким чином, відзначимо наявність у ФБР фактору служби з використанням вогнепальної зброї, що відповідає сучасному українському досвіду.

24 червня 1940 року Федеральне бюро розслідувань, на прохання президента Рузвельта, створило Спеціальну розвідувальну службу (SIS). У зв'язку з SIS Федеральне бюро розслідувань розсилало агентів у країни Західної півкулі (крім Панами). Агенти Федерального бюро розслідувань у Південній і Центральній Америці збирали розвідувальну інформацію та працювали над запобіганням шпигунства, диверсій і пропагандистських зусиль ворожих країн, спрямованих проти США та їхніх союзників. Спеціальні агенти, призначені на пости в Європі, Канаді та Латинській Америці, почали діяти в якості офіційного зв'язку. Після того, як президент Трумен закритив SIS у 1946 році, ці зв'язки з агентами лягли в основу Програми правового аташе Федерального бюро розслідувань (Legat) [13]. Тобто в часи другої світової війни було розширено повноваження Федерального бюро розслідувань до фактичного представництва в кожній країні світу. Такий досвід для Державного бюро розслідувань України, вважаємо, є не доречним. Проте, в умовах нинішньої війни в Україні доцільно передбачити можливість службових відряджень та співпраці з подібними інституціями в інших державах світу та існуючими міжнародними організаціями для збирання доказової бази.

27 жовтня 1955 року директор Федерального бюро розслідувань Гувейр, за згодою генерального прокурора, дозволив офіційну співпрацю з репортером Доном Уайтхедом, який написав історію Бюро під назвою «Історія Федерального бюро розслідувань». Книга стала бестселером і була знята у фільмі 1959 року з Джиммі Стюартом у ролі агента Федерального бюро розслідувань. Для ефективної роботи Державного бюро розслідувань України потрібна співпраця з населенням. Слід демонструвати населенню в доступній, цікавій формі всю небезпеку відповідних злочинів та необхідність співпраці з Державним бюро розслідувань України. На сьогодні громадська думка це істотний важіль у роботі держави.

Особливої уваги заслуговує «Операція Гейлорда», у результаті якої посадовим особам було пред'явлено звинувачення, у тому числі 17 суддям, 48 адвокатам, восьми поліцейським, 10 заступникам шерифа, восьми судовим чиновникам і одному законодавцю штату. Майже всіх засудили, більшість із них визнали свою провину. Це був важливий крок до очищення системи правосуддя в окрузі Кук та показовим для всієї країни [14].

Майже вся доказова база збиралась таємно – використовуючи агентів під прикриттям, прослуховування телефонних розмов, відеоспостереженням [15]. Таємні операції є надзвичайно ефективними. Ці методи допомагають процесу встановлення істини, уникаючи помилок ідентифікацій або неправдивих спроб свідка перекласти вину на іншу особу і в такий спосіб заплутати слідство. Відповідно до Керівних принципів таємної діяльності, Федеральне бюро розслідувань може використовувати таємні операції під час попередніх розслідувань, розслідувань загальних злочинів і обох типів розслідувань кримінальної розвідки: розслідування рекету та розслідування тероризму. Федеральне бюро розслідувань також може брати участь у спільних таємних операціях з іншими правоохоронними органами [16]. Україна потребує аналізу та доопрацювання всієї правової бази, що регламентує поняття таємної роботи, роботи під прикриттям, програми захисту свідків. Державні служ-

бовці високого рангу, працівники правоохоронних органів та судді інколи мають великі фінансові та адміністративні ресурси для того, щоб скрити свої злочини та залякати потенційних свідків. Саме таємні методи проведення розслідування забезпечують достатню кількість прямих доказів, щоб виявити та ефективно довести справу до осудного кінця.

Вільям С. Сміт у своєму дослідженні Федерального бюро розслідувань відзначає, що ця інституція успадкувала уявлення про необов'язковість громадянських свобод. Він вбачав проблему ФБР у надто розширеному переліку повноважень і зазначав, що звільнення директорів Федерального бюро розслідувань, після скандалів, не давало суттєвого успіху, оскільки проблема крилася не в одній людині, а в цілій культурі. Автором пропонував розділити Федеральне бюро розслідувань на чотири або п'ять агенцій, з яких одна буде відповідати за контррозвідку, одна – за боротьбу з тероризмом, одна – за комплексну злочинність білих комірів, одна – за кіберзлочини тощо. Менші агентства з більш чіткими місіями не вбачають себе «національним рятувальником» і можуть нести відповідальність за свою ефективність у дуже конкретних напрямках роботи. Це також дозволить конкретним федеральним агентам набути широкий досвід у конкретному напрямку, без регулярної практики Федерального бюро розслідувань, постійно переключаючи агентів зі справ тероризму на війну з наркотиками, з кіберзлочинності на будь-який останній злочин політичного характеру, що має широкий резонанс [17]. Наразі Державне бюро розслідувань України має більш чіткі повноваження, що дозволяє удосконалювати та розвивати навички її службовцям, стаючи фахівцями саме з протидії злочинам, вчиненим державними службовцями високого рангу, працівниками правоохоронних органів і суддями.

Відмітимо, що США мали досить гнучку систему правового регулювання служби у підрозділах Федерального бюро розслідування, що змінювалась задля підвищення ефективності цієї агенції та для відповідності реаліям певного періоду історії розвитку держави. В Україні попри коротку

історію функціонування Державного бюро розслідувань слід розвивати адміністративно-правове регулювання публічної служби в органах Державного бюро розслідувань України.

На відміну від Сполучених Штатів Америки, в Німеччині немає централизованого органу розслідування з такими широкими повноваженнями, як Федеральне бюро розслідувань [18]. Проте Федеральне управління кримінальної поліції, серед усіх правоохоронних органів Німеччини, найбільше наближене за повноваженнями до Державного бюро розслідування України. До повноважень Федеральне управління кримінальної поліції Німеччини відносяться: справи національного та міжнародного тероризму; незаконний обіг наркотичних засобів; торгівля зброєю, вибухівкою та різними вибухонебезпечними пристроями; підробка та відмивання грошей та різних цінних паперів; за дорученням різних правоохоронних органів, прокурорів та державних високопосадовців, займатись розслідуванням різноманітних злочинів, включаючи особливо тяжкі та резонансно-публічні; захист федеральних свідків; розроблення та встановлення ІТ-баз та забезпечення правоохоронних структур Німеччини; судово-медичні та кримінологічні дослідження, відповідно до запитів усіх правоохоронних органів Німеччини [19].

У діяльності Федерального управління кримінальної поліції Німеччини відзначимо обов'язковість застосування ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [20, ст.8]. У сучасний вік високих технологій, де майже вся приватна інформація зберігається на різноманітних електронних носіях інформації, є не допустимим, без офіційних правових підстав, що не суперечать конституції, використовувати програмне забезпечення для незаконного отримання інформації. Так, Федеральне управління кримінальної поліції Німеччини має право використовувати так звані державні трояни. Для боротьби з тероризмом Федеральне управління кримінальної поліції Німеччини може здійснювати онлайн-пошук і оцінювати поточну комунікацію. З

цією метою Федеральне управління кримінальної поліції Німеччини може встановлювати урядове шпигунське програмне забезпечення на комп'ютерах підозрюваних та осіб, що з ними контактують, і використовувати прогалини в безпеці апаратного та програмного забезпечення, про які виробники не знають [21].

У Франції, відповідно до ст. 75 Кримінально-процесуального кодексу, розслідування проводить слідча поліція під наглядом прокуратури [22]. Далі справа передається до Французького слідчого судді, який безпосередньо контролює процес розслідування. Тільки слідчий суддя має повноваження викликати свідків, видавати накази про таємне спостереження, таке як прослуховувати телефонні розмови, перевірити кореспонденцію, провести психіатричне дослідження учасників процесу на їх осудність тощо [23, с.5, 6]. Різні варіації слідчого судді є в багатьох розвинутих країнах Європи, таких як Італія, Нідерланди, Іспанія та інших. Якщо відкинути особливості місцевих правових традицій, що перекочував у законодавчу систему кожної держави, то принцип роботи слідчого судді в цих країнах і досі залишається схожим на інститут слідчого судді Франції [23, с.4]. Основним фактором неупередженості слідчого судді є його абсолютна незалежність у проведенні слідчих дій. Саме принцип максимальної незалежності і недоторканості дає йому свободу прийняття рішень. Для Державного бюро розслідувань України цей принцип є та само важливим, особливо зважаючи на українські реалії.

У контексті протидії корупції слід відзначити досвід Сингапуру, котрий входить в п'ятірку найменш корумпованих країн світу [24]. Сингапур був портовим містом, островом і країною з неймовірним рівнем корупції та злочинності і всього за 30 років зміг кардинально змінити ситуації в країні.

Так, у вересні 1952 року у Сінгапурі було створено Бюро з розслідування корупційних дій [25]. У 1960 році був прийнятий Закон «Про запобігання корупції», що надав неймовірні права Бюро з розслідування корупційних дій [26]. Цей Закон з поправками діє і нині.

Досить широкі повноваження, зокрема, передбачають, що директор або будь-який спеціальний слідчий може без ордера заарештувати будь-яку особу, яка була причетна до будь-якого правопорушення згідно з цим Законом або проти якої було подано обґрунтовану скаргу або отримано достовірну інформацію, або існує обґрунтована підозра. Директор або спеціальний слідчий, який заарештовує особу, може обшукати її та вилучити всі знайдені у неї предмети, якщо є підстави вважати їх доказами злочину [26, п.1 ст.15]. Директор або спеціальний слідчий може, без наказу прокурора, здійснювати всі або будь-які повноваження щодо поліцейського розслідування будь-якого правопорушення, передбаченого Кримінально-процесуальним кодексом [26, ст.17].

Не зважаючи на будь-які інші закони, прокурор, якщо він переконаний, що є розумні підстави підозрювати, що було вчинено правопорушення згідно із законодавством, може своїм наказом уповноважити директора або будь-якого офіцера поліції, названого в такому наказі, або спеціального слідчого, призначеного для проведення розслідування у справі проводити слідчі дії у такий спосіб, який буде визначений у цьому наказі. Наказ може дозволити перевірку будь-якого банківського рахунку, рахунку акцій, рахунку придбання, рахунку витрат або будь-якого іншого рахунку, або будь-якого сейфу в будь-якому банку, і є достатнім повноваженням для розкриття або надання будь-якою особою всіх або будь-якої інформації або рахунку, або документу, які можуть вимагати уповноважені в посадовій. Будь-яка особа, яка не розкриє таку інформацію або відмовиться надати затребуванні облікові записи чи документи уповноваженій особі, буде визнана винною у вчиненні злочину та підлягатиме відповідальності у разі засудження до штрафу в розмірі, що не перевищує 2000 доларів США, та/або до позбавлення волі на строк до одного року [26, ст. 18]. Закон «Про запобігання корупції» містить низку різного роду повноважень, що є для більшості країн надзвичайними.

Одним з великих досягнень Бюро з розслідування корупційних дій Сингапуру був арешт у 1975 році, тодішнього державного

міністр охорони навколишнього середовища Ві Тун Бун. Його звинуватили в корупції на суму понад 800 тисяч доларів. Ві Тун Буна визнали винним і засудили до чотирьох років і шести місяців в'язниці. Після апеляції обвинувальний вирок залишили в силі, але вирок скоротили до 18 місяців. Засудження Ві Тун Буна мало символічне значення для громадськості; оскільки це підкреслило політичну волю уряду щодо викорінення корупції та рішучість Бюро з розслідування корупційних дій у неупередженому при виконанні цієї політичної волі.

З наведеного вище видно, що спеціалізована структура в Сингапурі, що розглядає корупційні злочини, у тому числі державних службовців високого рангу та суддів, наділена особливими (як для України) повноваженнями, що спрощують систему отримання дозволів на проведення необхідних слідчих дій при підозрі цього злочину. Враховуючи неймовірну руйнуючу силу корупційних злочинів для самого існування всього інституту демократії в державі, варто виділити повноваження за цими злочинами в окремі механізми правового регулювання, що дозволять максимально швидко та ефективно розкривати дані злочини та збирати беззаперечні прямі докази. У той же час для боротьби із можливими зловживаннями службовцями Державного бюро розслідувань цими повноваженнями доцільно передбачити суворе покарання та забезпечити його невідворотність.

Наостанок відмітимо, що створення та функціонування Державного бюро розслідувань стало однією із знакових змін на шляху європейської інтеграції нашої країни. Процес правового реформування та адаптації цієї структури до нинішніх реалій потребує відповідних зусиль та часу. Спираючись на закордонний досвід демократичних держав, можна сформулювати пропозиції щодо можливостей використання такого досвіду в діяльності ДБР України за окремими напрямками. Вважаємо, публічна служба в органах Державного бюро розслідувань України повинна бути максимально прозорою та відкритою для суспільства. Правове регулювання публічної служби в органах Державного бюро розслідувань

України повинно включати механізми взаємодії з громадськістю та різними установами. Слід акцентувати увагу на міжнародній співпраці, обміну досвідом із залученням схожих іноземних структур, включаючи можливість проведення обов'язкової підготовки з іноземними спеціалістами, наприклад, зі спеціалістами Федерального бюро розслідування.

Література.

1. The Everyday Life of the State: A State-in-Society Approach. Edited by Adam White. Foreword by Joel S. Migdal. Published by: University of Washington Press. 2013 264p. URL: <https://www.jstor.org/stable/j.ctvcwnf12>
2. Історія становлення відносин Україна – ЄС. Євроінтеграція / Відносини Україна-ЄС. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/m/istoriya-stanovlennya-vidnosin-ukraina-es>
3. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики. Закон України від 01 липня 2010 року № 2411-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
4. Угода про асоціацію / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України/ Кабінет Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciyu>
5. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; [редкол.: В.І. Шинкарук (голова) та ін.]. Київ: Абрис, 2002. VI, 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovyk.pdf
6. Strengthening Judicial Independence And Impartiality As A Pre-Condition For The Rule Of Law In Council Of Europe Member States / High-Level Conference of Ministers of Justice and representatives of the Judiciary (Sofia, Bulgaria, 21-22 April 2016) / Opening and concluding remarks, key speeches and General Rapporteur's report URL: <https://rm.coe.int/proceedings-of-the-conference-on-strengthening-judicial-independence-s/16808b64d4>

7. Єреміца В. Український аналог американського ФБР планує почати «з чистого аркуша». Інтернет портал «Радіо Свобода» 20 червня 2018. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29307037.html>
8. FBI. HISTORY. FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. Timeline. URL: <https://www.fbi.gov/history/timeline>
9. State Historical Society of Iowa. Espionage Act of 1917, June 15, 1917. Iowa Department of Cultural Affairs. URL: <https://iowaculture.gov/history/education/educator-resources/primary-source-sets/americas-involvement-world-war-i/espionage>
10. Uniform Crime Reporting Program: Still Vital After 90 Years. June 23, 2020. Law enforcement resources. Federal bureau of investigation. URL: <https://le.fbi.gov/cjis-division-resources/cjis-link/uniform-crime-reporting-program-still-vital-after-90-years>
11. John Edgar Hoover. International Exchange of Fingerprints. Journal of Criminal Law and Criminology, Volume 24 Issue-3 September-October, Article 11, Fall 1933 664-667 p. URL: <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2412&context=jclc>
12. Barry Cushman. Headline Kidnappings and the Origins of the, Lindbergh Law. Notre Dame Law School. 2011. URL: https://scholarship.law.nd.edu/law_faculty_scholarship/268/
13. Legal attache. Agents with legal attache skillset. URL: <https://fbiretired.com/skillset/legal-attache/>
14. Operation Greylord: Fixing The System. Published in 2014 Illinois Super Lawyers magazine By Steve Knopper on January 13, 2014. URL: <https://www.superlawyers.com/articles/illinois/operation-greylord-fixing-the-system/>
15. Peterson Bill. Operation Greylord's Scorecard Nearly Complete. The Washington Post. August 25, 1989. URL: <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1989/08/25/operation-greylords-scorecard-nearly-complete/90050636-2f58-4cb9-a7df-d8a0506f1fcc/>
16. Peterson Bill. Chapter Four: The Attorney General's Guidelines. Special Report September 2005. Office of the Inspector General URL: <https://oig.justice.gov/sites/default/files/archive/special/0509/chapter4.htm>
17. William S. Smith. TIME TO BREAK UP THE FBI? Center for the Study of Statesmanship The Catholic University of America. URL: https://css.cua.edu/ideas_and_commentary/time-to-break-up-the-fbi/
18. Die Einleitung und der Ablauf des Ermittlungsverfahrens .URL: https://justizportal.niedersachsen.de/startseite/gerichte_und_staatsanwaltschaften/staatsanwaltschaften/ablauf_des_ermittlungsverfahrens/die-einleitung-und-der-ablauf-des-ermittlungsverfahrens-155739.html
19. Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten (Bundeskriminalamtgesetz - BKAG). Vom 01. Juni 2017. URL: https://www.bka.de/SharedDocs/Downloads/DE/DasBKA/Auftrag/bkag/bkaGesetz.pdf?__blob=publicationFile&v=1
20. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
21. Leitsätze zum Urteil des Ersten Senats vom 20. April 2016. Bundesverfassungsgericht. URL: https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2016/04/rs20160420_1bvr096609.html
22. Code de procédure pénale : Chapitre II : De l'enquête préliminaire (Articles 75 à 78). URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071154/LEGISCTA000006151877/#LEGISCTA000006151877
23. Попелюшко В.О. Слідчий суддя у кримінальному провадженні. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2014. № 1(9). С. 1-30. URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n1/14pvoukp.pdf>
24. Corruption Perceptions Index. Transparency International the global coalition against corruption. 2022. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>
25. Our Heritage. A Singapore Government Agency Website. URL: <https://www.cpib.gov.sg/who-we-are/our-heritage/>

26. Prevention Of Corruption. Act. 17 June 1960. A Singapore Government Agency Website. URL: <https://sso.agc.gov.sg/Act/PCA1960/>

Olena Mykolaivna Didenko,
postgraduate student of the Kharkiv National
University of Internal Affairs

**CERTAIN ASPECTS OF THE LEGAL
REGULATION OF THE SERVICE IN
UNITS FOR ANTI-CRIMES COMMITTED
BY HIGH-RANKING PUBLIC OFFICIALS
(ANALYSIS OF THE EXPERIENCE OF THE
USA, GERMANY AND FRANCE)**

The foreign experience of units in combating crimes committed by high-ranking civil servants, law enforcement officers and judges is summarized, and the possibilities of its use in the activities of the State Bureau of Investigation of Ukraine are determined. It was determined that the impartiality, transparency and honesty of units for combating crimes committed by high-ranking civil servants, law enforcement officers and judges are among the fundamental indicators of real democracy in a particular state. The experience of legal regulation of the activities of the Federal Bureau of Investigation in the United States of America is analyzed. The presence of an excessive load on one FBI employee was noted. The need to develop a program of mandatory highly specialized training of employees of the State Bureau of Investigation of Ukraine, which will allow to increase the level of professionalism of employees, and, therefore, the ef-

fectiveness of combating crimes committed by high-ranking civil servants, law enforcement officers and judges. It was noted that transparency and highlighting the effectiveness of the work of the State Bureau of Investigation of Ukraine through statistics will significantly help the progress of Ukraine's European integration. The expediency of official business trips and cooperation with similar institutions in other countries of the world and existing international organizations for collecting evidence base was noted. The need for effective cooperation of the State Bureau of Investigation of Ukraine with the population was noted. Ukraine needs to analyze and finalize the entire legal framework that regulates the concepts of secret work, undercover work, and witness protection programs.

Certain aspects of the foreign experience of units in combating crimes committed by high-ranking civil servants, law enforcement officers, and judges in Germany, France, and Singapore have been identified. An example of the activities of the Federal Department of Criminal Police is given. The principle of maximum independence and inviolability in the activity of the investigative judge of France is revealed. It was noted that the specialized structure in Singapore, which deals with corruption crimes, is endowed with special powers that simplify the system of obtaining permits for carrying out the necessary investigative actions when a given crime is suspected.

Keywords: public service, law enforcement agency, State Bureau of Investigation of Ukraine.